

Estils

És Black Friday, no cal comprar!

Ecologistes i entitats de l'economia solidària proposen alternatives a la cultura consumista

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

Davant l'allau de descomptes que tempten els consumidors en uns dies que molts aprofiten per fer les compres nadalenques, hi ha veus que fan una crida a la calma i insten a no consumir o fer-ho d'una altra manera, més sostenible i més solidària. En aquesta línia, aquest divendres es dona el tret de sortida a la campanya internacional Make Something Week, liderada per entitats ecologistes i de fabricació digital com ara Greenpeace i la xarxa de Fab Labs, entre d'altres. Per a l'urbanista Tomás Díez, director del Fab Lab Barcelona, aquesta iniciativa "no és només una protesta, sinó una contraproposta al Black Friday". Davant la possibilitat de consumir coses noves, la Make Something Week planteja "fabricar coses noves, però també reparar i reciclar". A les xarxes socials, també es manifesta la resistència, el boicot i les alternatives a aquesta campanya de descomptes salvatges. Amb l'etiqueta #NoBlackFriday molts petits comerços informen que no se sumen a la iniciativa; també utilitzen aquest *hashtag* tuitaires compromesos que fan una crida a no deixar-se entabanar per les ofertes. Els petits comerciants exposen les seves raons a Twitter, on expliquen que no s'adhereixen al Black Friday perquè els seus marges de benefici són petits i no poden fer descomptes tan elevats ni mantenir-los, però també per respecte als clients habituals i per fomentar una cultura del comerç responsable.

Des de Greenpeace, Celia Ojeda explica que cal "donar a conèixer les alternatives i les solucions a un excés de consum". Per aconseguir-ho, des de la campanya Make Something Week s'han programat més d'un centenar de xerrades, tallers i esdeveniments en una trentena de països. La campanya, que s'allargarà fins al desembre, planteja a la ciutadania que, en comptes de fer cues a l'exterior de les botigues i abusar de la targeta de crèdit fins que tregui fum, aprofitin el dia per reparar la roba o els aparells tecnològics o per fabricar coses noves i fer-ho amb amics. Entitats com Fashion Revolution, Shareable o Break Free From Plastic també formen part de l'organització d'aquest esdeveniment.

Comprar pel benefici social

"Vivim en una cultura consumista, que sovint confon ser amb tenir i que premia molt el que és barat", reflexiona Anna Fernández, de la Xarxa d'Economia Solidària (XES). Fernández assegura que amb els descomptes d'esdeveniments com el Black Friday la gent "embogeix una mica". Des de la XES no proposen cap campanya puntual, però sí que treballen tot l'any per trobar una alternativa. El seu esdeveniment emblemàtic, que se celebra a finals d'octubre, és la Fira d'Economia Solidària de Catalunya (FESC), que enguany ha arribat a la setena edició. "Allà no parlem de preus. Mostrem més de 220 iniciatives que hi ha a Catalunya i que estan produint béns i serveis segons els principis de democràcia, cooperació, solidaritat, aportació al bé comú", explica Fernández.

Una botiga al centre de Barcelona anuncia les ofertes del Black Friday. MARC ROVIRA

A la capital catalana, la Make Something Week proposa diversos tallers i activitats que tindran com a centre neuràlgic el Fab Lab Barcelona. Hi haurà una exposició de biomaterials i tèxtils de fabricació digital, un taller de construcció de zepelins i una exposició i demostració de construcció de mobles amb materials reciclats. A més, aquest dissabte Greenpeace planteja un taller per construir un hort urbà. Ojeda explica el propòsit de la iniciativa: "Es tracta de recol·litzar la ciutat a través d'un hort urbà. La idea és visibilitzar que podem consumir d'una altra manera i que podem produir almenys part dels aliments que consumim".

Reflexió Consum responsable també vol dir saber què necessitem

Per a Díez, la campanya també serveix com a eina d'aprenentatge de les tecnologies de fabricació digital i afegeix: "El rol dels Fab Labs no és només produir tecnologia per produir tecnologia, sinó també influir en el model de consum", assegura. En contraposició a l'obtenció del màxim benefici, es proposa "producció local i sota demanda, reciclar i reparar". Díez afegeix: "És important que la cultura al voltant de fer sigui tan natural com la cultura al voltant de consumir". Així, davant la bogeria de comprar molt i el que sigui, encara que no ho necessitem, només pel fet que és molt barat, *makers*, ecologistes, organitzacions de consumidors i entitats de l'economia solidària proposen parar un moment, pensar i actuar de manera més responsable i conscient.

No gastis, fes-t'ho tu mateix

Per a Díez, la campanya també serveix com a eina d'aprenentatge de les tecnologies de fabricació digital i afegeix: "El rol dels Fab Labs no és només produir tecnologia per produir tecnologia, sinó també influir en el model de consum", assegura. En contraposició a l'obtenció del màxim benefici, es proposa "producció local i sota demanda, reciclar i reparar". Díez afegeix: "És important que la cultura al voltant de fer sigui tan natural com la cultura al voltant de consumir". Així, davant la bogeria de comprar molt i el que sigui, encara que no ho necessitem, només pel fet que és molt barat, *makers*, ecologistes, organitzacions de consumidors i entitats de l'economia solidària proposen parar un moment, pensar i actuar de manera més responsable i conscient.

Per a Anna Fernández el consum responsable implica plantejar-nos tot un seguit de qüestions com ara "si necessites tot allò que estàs a punt de consumir, si existeix una alternativa que sigui reutilitzada, de segona mà; preguntar-te quin impacte ambiental o quins drets laborals hi ha darrere dels productes que consumiràs i si hi ha una alternativa amb un impacte més positiu". En aquesta línia, des de la Unió de Consumidors de Catalunya fan algunes recomanacions per a aquest Black Friday, com ara no comprar coses innecessàries, fer una llista d'ofertes, vigilar amb la publicitat enganyosa i comparar els preus dels productes.

Compres públiques responsables

Des de la XES, Fernández afegeix que hi ha moltes iniciatives d'economia solidària "en tota la baula de l'activitat econòmica", i fa una crida a apostar per una producció, una distribució i un consum que prioritzin els drets de les persones, la democràcia i el respecte al medi ambient. Cada vegada més gent s'hi apunta. L'informe *L'economia*

Activitats

Tot un vespre per 'fer' a Barcelona

DIVENDRES, 23 DE NOVEMBRE / DE 17 h A 21 h / FAB LAB BARCELONA: C. PUJADES, 102

El Make Somtehing Week coincideix amb la Poblenou Open Night. Des del Fab Lab s'enceta un recorregut en què conviden a fer i no a adquirir. Entre les activitats hi ha un taller de construcció de zepelins, una exposició de mobles reciclats, art en viu i diversos tallers d'innovació digital.

Construir un hort urbà

DISSABTE, 24 DE NOVEMBRE / D'11 h A 14 h / PARC DE LA CIUTADELLA, BARCELONA

Greenpeace proposa un taller per construir un hort urbà amb material reciclat. Amb una assistència limitada a 50 persones, s'aprendrà a conrear les hortalisses en una terrassa. La formació incorpora idees sobre com reciclar plàstics d'un sol ús, a més de coneixements sobre sembrat, trasplantament i collita de diversos vegetals per al consum humà.

Pam a pam, un mapa per consumir diferent

És una iniciativa conjunta de SETEM i la Xarxa d'Economia Solidària "per transformar el nostre entorn a partir del cistell d'anar a comprar". Es tracta d'un mapa col·laboratiu en què els consumidors que vulguin comprar fixant-se en l'impacte social i mediambiental trobin les opcions que hi ha a Catalunya per fer-ho possible.

social i solidària a Barcelona de l'any 2016 xifrava la seva importància en el 7% del PIB barceloní. Però, a més de la ciutadania, els experts coincideixen a assenyalar que les administracions públiques també poden fer més pel canvi econòmic.

Anna Fernández, de la XES, aposta per una compra pública responsable: "Moltes administracions estan mirant de quina manera poden incloure clàusules socials en la contractació pública" que no premiïn les empreses que maximitzen el lucre sinó "les proveïdores que reverteixin a favor dels treballadors i que tinguin un impacte ambiental positiu". Per la seva banda, Celia Ojeda, de Greenpeace, sol·licita més facilitats i visibilitat per als establiments dedicats a la reparació i el reciclatge: "Demanem a les ciutats que donin espai a les persones que tinguin una botiga de segona mà, de reparació o d'intercanvi *slow*. I que sigui en carrers comercials com el Portal de l'Àngel, que està ple de grans comerços que insten a consumir més i més ràpid".